

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 75/2010-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť K., Z., zastúpeného advokátom Mgr. M. U, Z., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Obdo/22/2009 z 29. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2010 faxom a 4. februára 2010 poštou doručená sťažnosť K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Obdo/22/2009 z 29. októbra 2009.

V sťažnosti sťažovateľ okrem iného uviedol:

«Dňa 27. 04. 2004 sme so zhotoviteľom D... uzatvorili Zmluvu o dielo... na základe ktorej sa navrhovateľ zaviazal vykonať pre nás stavebné práce... Podľa bodu 6.1 Zmluvy o dielo bola cena za dielo splatná nasledovne:

a) v deň začatia prác zálohová platba vo výške 131 289,- Sk,

b) suma 868 711,- Sk vrátane DPH do 21 dní od zápisničného odovzdania a prevzatia diela a po doručení faktúry, teda 21 dní sa počíta od toho úkonu, ktorý bol vykonaný neskôr,

c) suma 312 894,56 Sk vrátane DPH najneskôr do 31. 12. 2004...

Dňa 19. 08. 2004 bol podpísaný Dodatok č. 1 v zmysle ktorého sa navrhovateľ zaviazal na vlastné náklady vykonať výmenu podlahy o výmere 180 m² poškodenej v rámci stavebných úprav strechy. Dátum skončenia a odovzdania prác (výmena podlahy) bol v zmysle Dodatku č. 1 dohodnutý do 19. 09. 2004. Zároveň bolo v Dodatku č. 1 dohodnuté, že ak navrhovateľ nesplní úlohu uvedenú v ods. 1 Dodatku č. 1 v stanovenej lehote (výmena podlahy do 19. 09. 2004) zaniká mu nárok na zaplatenie ceny za dielo vo výške 312.895,- Sk splatnej do 31. 12. 2004...

Máme za to, že v prípade ods. 2 Dodatku išlo o rozvázovaciú podmienku podľa § 36 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v prípade ktorej nesplnenia zanikne navrhovateľovi nárok na zaplatenie ceny za dielo vo výške 312.895,- Sk splatnej v zmysle Zmluvy o dielo do 31. 12. 2004...

Okresný súd vo Zvolene rozsudkom č. k. 12 Cb 27/07-191 napriek vyššie uvedeným skutočnostiam vyhovel návrhu navrhovateľa a zaviazal nás uhradiť navrhovateľovi sumu 312.894,50 Sk s 14,50 % úrokom z omeškania ročne z tejto sumy od 23. 12. 2004 do zaplatenia ako aj nahradiť navrhovateľovi trovy konania.

Z odôvodnenia Rozsudku Okresného súdu vyplýva, že prvostupňový súd prejudiciálne posúdil otázku platnosti Dodatku č. 1 zo dňa 19. 08. 2004 k zmluve o dielo zo dňa 27. 04. 2004 tak, že tento dodatok posúdil ako neplatný, z dôvodu, že svojím obsahom a účelom odporuje zákonu a to tým, že právny úkon, Dodatok č. 1, síce výslovnému zneniu

zákonného ustanovenia neodporuje, avšak sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. Prvostupňový súd považoval dikciu Dodatku č. 1 z 18. 04. 2004 za šikanáciu, pri ktorej sa výkonom práva nesleduje cieľ, ale iba poškodzovanie strany navrhovateľa. Takýto cieľ je podľa názoru prvostupňového súdu v rozpore s podstatou podnikania s tým, že zásada poctivého obchodného styku zahŕňa aj ochranu dobromyseľnosti druhej strany...

Prvostupňový súd pri vyhlásení rozsudku ústne zdôvodnil svoje rozhodnutie len stroho s tým, že je viacej dôvodov na základe ktorých rozhodol tak ako rozhodol a tieto dôvody budú následne uvedené v písomnom vyhotovení rozsudku. Po obdržaní písomného vyhotovenia rozsudku sme ostali zaskočení, nakoľko sme sa po prvý krát dozvedeli, že jediným dôvodom prečo prvostupňový súd rozhodol tak ako rozhodol bolo, že posúdil Dodatok ako neplatný a to z dôvodu, že podľa jeho názoru odporuje zásadám poctivého obchodného styku. Ak by sme vedeli, že rozpor predmetného Dodatku s poctivým obchodným stykom bude pre rozhodnutie prvostupňového súdu jedinou podstatnou skutočnosťou, vyjadrili by sme sa k nej, prípadne by sme navrhli vykonanie ďalších dôkazov preukazujúcich, že Dodatok v žiadnom prípade nemôže a nie je v rozpore s poctivým obchodným stykom. Uvedená skutočnosť sa objavila až v písomnom vyhotovení rozsudku a preto sme na ňu nemohli možnosť reagovať v predmetnom konaní a ani sa k nej vyjadríť. Máme za to, že vzhľadom na uvedený postup prvostupňového súdu nám bola odňatá možnosť konať pred súdom...

Ďalej sme v našom odvolaní poukázali aj na nepreskúmateľnosť a značnú zmätočnosť prvostupňového rozhodnutia pretože nevieme, na základe akých skutočností, resp. akých konkrétnych dôkazov dospel prvostupňový súd k záveru, že Dodatok je v rozpore s poctivým obchodným stykom.

Nárok na doplatenie zvyšnej sumy navrhovateľovi zanikol, pretože nedodrжал dojednané podmienky a nie z dôvodu, že by sa tejto sumy navrhovateľ vzdal. V danom prípade išlo o dojednanie rozvázovacej podmienky spočívajúcej v tom, že ak v určitej lehote navrhovateľ nesplní svoju povinnosť, nárok na zaplatenie časti ceny za dielo mu zaniká. V tomto smere nejde o dojednanie dohody v rozpore so zákonom, ale v súlade s ním a to ako podľa § 36 ods. 2 Občianskeho zákonníka, tak aj podľa § 570 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka...

Prvostupňový súd vôbec nezobral do úvahy skutočnosť, že škodu - zatečenie priestorov - spôsobil sám zhotoviteľ, ktorý podľa § 537 ods. 1 Obchodného zákonníka, zodpovedá objektívne za škodu na diele počas jeho vykonávania...

Napriek nami v odvolaní podľa nášho názoru oprávnene vytknutým skutočnostiam, Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudok Okresného súdu vo Zvolene rozsudkom č. k. 43 Cob 60/2009 potvrdil.

Z odôvodnenia Rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva, že odvolací súd sa plne stotožnil s výrokom rozhodnutia okresného súdu vo veci samej, ktorý pokladá za vecne správny, nakoľko odvolací súd dospel k rovnakým skutkovým zisteniam a skutkovým záverom ako súd prvého stupňa. Odvolací súd však potvrdil rozsudok prvostupňového súdu z iného právneho dôvodu ako súd prvého stupňa, a vychádzal zo skutočností, ktoré navrhovateľom tvrdené neboli a súd prvého stupňa sa s nimi vo svojom rozhodnutí ani nezaoberal. Odvolací súd mal za to, že nebol žiadny dôvod zaoberať sa v predmetnom konaní platnosťou Dodatku č. 1, pretože v Dodatku č. 1 je obsiahnutá samostatná dohoda o vykonaní prác bezodplatne navrhovateľom, v určitom vopred dohodnutom termíne s tým, že suma tam uvedená by mohla byť skôr podľa obsahu sankciou za omeškanie s dohodnutým termínom plnenia, prípadne zmluvnou pokutou, zaplattenia ktorej však nie je predmetom predmetného konania. Pri prípadnom posudzovaní výšky zmluvnej pokuty by bolo nesporné uvažovať tak, ako uvažoval okresný súd a ako to navrhovateľ v konaní navrhol s aplikáciou ust. § 265 Obchodného zákonníka, prípadne aj s aplikáciou ust. § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka, ku ktorej prihliada súd ex offo...

Voči Rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43 Cob 60/2009 sme podali dovolanie, a to podľa § 237 písm. f) OSP, t. j., že nám bola postupom jednak prvostupňového ako aj odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom, ako aj podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolanie sme podali voči rozhodnutiu druhostupňového súdu v celom rozsahu. V dovolaní proti Rozhodnutiu Krajského súdu sme poukázali tak na procesnoprávne ako aj hmotnoprávne pochybenie, tak zo strany Okresného súdu vo Zvolene ako aj Krajského súdu v Banskej Bystrici...

V rozhodnutí odvolacieho súdu sú uvádzané nové skutočnosti, ktoré pre svoje rozhodnutie považoval odvolací súd za rozhodujúce, ktoré sa však objavili až v písomnom

vyhotovení rozsudku krajského soudu a preto sme na ne nemohli reagovať ani v konaní na odvolacom súde a ani sa k nim vyjadriť. Týmto konaním krajského soudu bola porušená dvojinštančnosť konania a nám bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Poukázali sme v tomto smere na právnu vetu a dôvody uvedené v rozhodnutí Najvyššieho soudu sp. zn. I Cdo 145/2004 zverejnenom v ZSP pod č. 72/2005 pod názvom „Dvojinštančnosť súdneho konania a odňatie možnosti konať pred súdom“, citujem: „Ak odvolací súd potvrdí rozsudok soudu prvého stupňa z iného právneho dôvodu, vychádzajúceho zo skutočností, ktoré neboli žalobcom tvrdené a ani súd prvého stupňa sa nimi vo svojom rozhodnutí nezaoberal, bez toho, aby účastníkovi konania umožnil sa k novým právnym záverom vyjadriť, prípadne predložiť dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov soudu prvého stupňa nejavili významnými, odníme takémuto účastníkovi možnosť konať pred súdom v zmysle 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“

K nami podanému odvolaniu proti Rozsudku Okresného soudu vo Zvolene podal navrhovateľ dňa 04. 02. 2009 vyjadrenie, v ktorom si zároveň uplatnil aj trovy odvolacieho konania. Napriek tomu, že krajský súd vydal rozsudok až 26. 03. 2009, t. j. skoro dva mesiace po doručení vyjadrenia navrhovateľa, o tom, že navrhovateľ podal k nášmu odvolaniu vyjadrenie sme sa dozvedeli až z odôvodnenia rozsudku krajského soudu... Máme za to, že nám opätovne bola postupom soudu odňatá možnosť konať pred súdom, pretože napriek tomu, že vyjadrenie navrhovateľa bolo soudu doručené v potrebných rovnopisoch aj pre odporcu, nám, resp. nášmu právnemu zástupcovi do dnešného dňa doručené nebolo, následne čoho sme nemali možnosť k tomuto vyjadreniu navrhovateľa zaujať stanovisko...

V dovolaní sme okrem procesnoprávneho pochybenia zo strany tak prvostupňového soudu ako aj odvolacieho soudu poukázali aj na hmotnoprávnu stránku veci.

Podľa § 265 Obchodného zákonníka (ďalej aj „OBZ“), výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu...

Vyššie uvedené ustanovenie § 265 Obchodného zákonníka postihuje tzv. „šikanovanie“ pri výkone práva v obchodných vzťahoch. Šikanózný výkon práva sa musí vždy preukázať a dôkazné bremeno zaťažuje toho, kto je takýmto výkonom práva poškodený. Máme za to, že ak navrhovateľ mal byť takýmto výkonom práva poškodený, tak potom

neuniesol dôkazné bremeno, pretože podľa nás nepreukázal dôveryhodnými dôkazmi, že by bol takýmto výkonom práva skutočne poškodený.»

V ďalšej časti sťažnosti sťažovateľ cituje viaceré ustanovenia Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka, ktorými spochybňuje skutkové a právne závery Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) a tvrdí, že dodatok č. 1 k zmluve o dielo, ktorá bola uzavretá medzi navrhovateľom a sťažovateľom je v súlade s citovanými zákonmi. Namieta, že rozhodnutia všeobecných súdov (okresného a krajského súdu) vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci a všeobecné súdy sa nevysporiadali s jeho právnou argumentáciou *„ohľadne podľa nášho názoru bežnej dohody medzi podnikateľmi o rozvázovacej podmienke... podľa § 36 ods. 2 Občianskeho zákonníka, čo bolo významné pre posúdenie veci, pretože nárok navrhovateľa v zmysle tejto rozvázovacej podmienky zanikol, bol daný dôvod na dovolanie, aj keď odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil. (Rozhodnutie 3 Cdo 92/96).“*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po preskúmaní jeho sťažnosti takto nálezom rozhodol:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. sp. zn. 5 Obdo/22/2009 zo dňa 29. októbra 2009, bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. sp. zn. 5 Obdo/22/2009 zo dňa 29. októbra 2009 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 3 000,- EUR, ktoré mu je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 661,05 EUR na účet jeho právneho zástupcu Mgr. M. U...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 241/04, I. ÚS 25/05, II. ÚS 98/06).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Podstatou sťažnosti sťažovateľa boli jeho tvrdenia o nezákonnosti a nesprávnosti rozsudkov (okresného súdu a krajského súdu), ktoré rozhodovali v spore o zaplatenie časti peňažnej sumy vyplývajúcej z uzavretej zmluvy o dielo. Podľa neho v okolnostiach daného prípadu všeobecné sudy nesprávne právne posúdili vec, keď riadne neodôvodnili svoje rozhodnutia a nedali mu odpovede na jeho námietky, najmä *„ohľadne podľa nášho názoru bežnej dohody medzi podnikateľmi o rozvázovacej podmienke... podľa § 36 ods. 2 Občianskeho zákonníka...“*.

Takisto sťažovateľ tvrdí, že v dôsledku ich procesných pochybení (nemal napr. možnosť vyjadriť sa k vyjadreniu navrhovateľa, ktoré uviedol k jeho odvolaniu podanému krajskému súdu alebo k písomnému rozhodnutiu okresného súdu, ktorým *„posúdil Dodatok ako neplatný...“*, pretože *„podľa jeho názoru odporuje zásadám poctivého obchodného styku“*, čím mu bola odňatá jeho možnosť domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Námietky v tejto súvislosti smerovali aj k tomu, že okresný súd, ako aj krajský súd mali založiť svoje rozhodnutia každý na inom právnom názore, čím nebola dodržaná v jeho prípade *„dvojištančnosť konania“*.

Sťažovateľ sa preto na základe uvedeného domnieva, že najvyšší súd rozhodnutím, ktorým odmietol dovolanie v jeho veci, porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K námietke porušenia označeného základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru najvyšším súdom ústavný súd najprv uvádza, že najvyšší súd ako primárny ochranca ústavnosti je viazaný čl. 152 ods. 4 ústavy (výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych

predpisov musí byť v súlade s touto ústavou), v rámci dovolacieho konania oprávnený a zároveň povinný dbať na ochranu základných práv účastníkov konania vrátane ústavne súladného výkladu a aplikácie relevantných právnych noriem vzťahujúcich sa na daný prípad.

Ústavný súd k tomu tiež poznamenáva, že účastníkovi občianskeho súdneho konania ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale ani zákonné procesno-právne predpisy negarantujú v procese dokazovania právo vyjadrovať sa k právnym záverom konajúceho súdu, ale len ku skutkovým záverom. Účelom dokazovania, v rámci ktorého má účastník právo vyjadrovať sa k vykonávaným dôkazom, a tak ovplyvňovať skutkové zistenia súdu, je úplné objasnenie skutkového stavu veci. Následné právne posúdenie dokazovaním ustáleného skutkového stavu je už vecou konajúceho súdu a účastník konania nie je oprávnený doň kvalifikovane zasahovať. Svoj odlišný právny názor totiž môže uplatniť prostredníctvom opravných prostriedkov alebo iných prostriedkov nápravy, ku ktorým patrí aj ústavná sťažnosť. Tá však prichádza do úvahy len vtedy, ak by právne závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

Najvyšší súd ako súd dovolací preskúmal rozsudok krajského súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V odôvodnení predmetného rozsudku skúmal dovolací súd predovšetkým to, či nedošlo k závažnej procesnej vade zakladajúcej zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 OSP, alebo námietkami sťažovateľa, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, resp. že všeobecné súdy nesprávne právne posúdili danú vec.

V podrobnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia okrem iného uviedol:

„Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 O. s. p. v celom rozsahu potvrdil ako vecne správny.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote dovolanie s poukazom na ust. § 237 písm. f/, § 238 ods. 1 a § 241 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku

Poukazuje na tú skutočnosť, že dňa 21. 01. 2009 podal proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie. Voči tomuto jeho odvolaniu sa žalobca písomne dňa 04. 02. 2009 vyjadril. Napriek tomu, že krajský súd vydal rozsudok až 26. 03. 2009, t. j. skoro dva mesiace po doručení tohto vyjadrenia, o tejto skutočnosti sa dozvedel až z odôvodnenia rozsudku krajského súdu. Krajský súd zároveň priznal žalobcovi aj trovy odvolacieho konania za podané vyjadrenie. Z obsahom vyjadrenia sa oboznámil až po nahliadnutí do súdneho spisu dňa 04. 05. 2009, t. j. po doručení rozhodnutia odvolacím súdom. Je toho názoru, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože napriek tomu, že vyjadrenie žalobcu bolo súdu doručené v potrebných rovnopisoch aj pre žalovaného, napriek tomu, jemu, resp. jeho právnenému zástupcovi do dnešného dňa doručené nebolo, následne čoho nemal možnosť k tomuto vyjadreniu zaujať stanovisko.

Odvolací súd potvrdil rozsudok prvostupňového súdu z iného právneho dôvodu, vychádzajúc zo skutočností, ktoré neboli žalobcom tvrdené a ani súd prvého stupňa sa nimi nezaoberal. Prvostupňový súd žalobe žalobcu vyhovel s odôvodnením, že dodatok č. 1 je úkon v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Naopak, krajský súd rozsudok prvostupňového súdu potvrdil na tom skutkovom základe, že nebol žiadny dôvod zaoberať sa v predmetnom konaní platnosťou dodatku. S takýmto stanoviskom odvolacieho súdu

sa žalovaný nestotožňuje, ale zároveň takýmto postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, keďže k uvedenému záveru odvolacieho súdu, ktorý vôbec nevychádza z okolností zisťovaných a dokazovaných na prvostupňovom súde nemal možnosť sa vyjadriť.

Preto žiada, aby v zmysle § 243b ods. 3 O. s. p. dovolací súd vzhľadom na uvedené skutočnosti zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, a to bez toho, aby vyslovil prípustnosť dovolania. Nejde teda o žiaden z dôvodov prípustnosti dovolania uvedených v § 238 ods. 1 až 3 O. s. p.

Dovolanie je všeobecne prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodov taxatívne vymedzených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O. s. p.

Dovolateľ uviedol, že rozhodnutím odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) O. s. p., a podľa jeho názoru, napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi v konaní realizáciu tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov, t. j. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.

Postupom súdu v konaní je teda činnosť súdu, ktorá vydaniu súdneho rozhodnutia predchádza, a nie jeho vlastná rozhodovacia činnosť, ktorej úlohou je priebeh konania vyhodnotiť.

Odvolaciemu súdu nemožno vytknúť procesné nedostatky, na ktoré poukazuje dovolateľ v dovolaní. Občiansky súdny poriadok neukladá súdu povinnosť doručovať vyjadrenie protistrany k podanému odvolaniu, a pokiaľ odvolanie má všetky náležitosti v zmysle § 205 ods. 1 O. s. p. je dostatočným procesným podkladom pre rozhodovanie odvolacieho súdu bez ohľadu na to, či sa druhá sporová strana vyjadrila, resp. nevyjadrila k dôvodom podaného opravného prostriedku.

Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p., odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s postupom súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom, spočívajúcim v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav vyjadreným v

rozhodnutí sa vo všeobecnosti účastníkovi neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle citovaného ustanovenia. Dovolateľ mal právo ako účastník konania nazerať do súdneho spisu pred odvolacím súdom a robiť si z neho výpisy, odpisy a fotokópie alebo požiadať súd o vyhotovenie fotokópií za úhradu vecných nákladov (§ 44 ods. 1 O. s. p.).

Dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení, na ktorý sa taktiež odvolával dovolateľ, nezakladá prípustnosť dovolania, možno ním odôvodniť dovolanie, ktoré je prípustné len z dôvodov vedených v ust. § 238 ods. 1, 2, 3 O. s. p.

Keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 O. s. p., ani v zmysle § 237 O. s. p., dovolanie žalovaného proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odmietol, lebo smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný.

O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal, nakoľko mu v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli.“

Z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd po preskúmaní dovolacieho dôvodu sťažovateľa usúdil, že v jeho prípade nedošlo k procesným vadám odvolacieho konania a že námietky dovolateľa sa v skutočnosti týkajú právneho posúdenia veci, ktoré však nezakladá samo osebe prípustnosť dovolania podľa Občianskeho súdneho poriadku. Takto formulovaný právny názor najvyššieho súdu ústavný súd nepovažuje za arbitrárny či zjavne neodôvodnený. Výsledok tejto interpretácie považuje ústavný súd za logický a dostatočný, majúci základ v aplikovanej právnej úprave, a ak jeho posúdenie nie je v súlade s názorom účastníka, tento postup nie je odňatím možnosti konať pred súdom. Ústavný súd pritom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohoto súdu nemajúci oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia naopak vyplýva, že najvyšší súd sa zaoberal a vysporiadal s podstatnými dôvodmi sťažovateľa, ale pretože sa s nimi nestotožnil, odmietol dovolanie ako neprípustné.

V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné ešte uviesť, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01) alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie nie je ani to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Ústavný súd konštatuje, že zo sťažnosti nezistil relevantnú súvislosť medzi postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu a právami označenými sťažovateľom, a preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú (obdobne napr. III. ÚS 240/09).

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch sťažovateľa uvedených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2010